herpy

GEKKOER

Goniurosaurus araneus

En spinkel, langbeint tigergekko fra karstfjellene på grensen mellom Nord-Vietnam og Sør-Kina, med fire brede oransje bånd på rustbrun grunnfarge. Den er oppkalt etter edderkoppen, trives ved romtemperatur og høy luftfuktighet og er truet i naturen, så den krever både papirer og en holder med erfaring.

Familie: Eublepharidae Engelsk: Vietnamese leopard gecko Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**19-22 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Klippelevende og bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**60 × 45 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**19-22 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Kull per år	**1-4**
Inkubasjon	**45-80 dager** ved 24-27 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Goniurosaurus araneus er en av tigergekkoene, en slekt av øyelokksgekkoer fra Øst-Asia med røde eller oransje øyne. Den er slank og langbeint med et trekantet hode, og artsnavnet kommer av latin aranea, edderkopp, fordi kroppen og de lange bena virker spinkle og edderkoppaktige.

Grunnfargen er rustbrun med et blågrått skjær, og bena er mer fiolette. Bak nakkebåndet følger fire svært brede, rene oransje bånd med svart kant, og halen er svart til mørkebrun med fem hvite bånd. Hode og kropp har bare noen få mørke flekker, men noen dyr er mer spraglete enn andre. Iris er oransjebrun. Ungene har hvite bånd, som med alderen blir oransje. Fra den nærstående *Goniurosaurus luii* kjenner du den igjen på de langt bredere båndene og den nesten flekkfrie grunnfargen.

Arten ble beskrevet i 1999 av Grismer, Viets og Boyle etter dyr fra traktene rundt Cao Bang i Nord-Vietnam. Voksne dyr måler 115-124 mm fra snute til kloakk og 19-22 cm med original hale. Vekten er ikke kjent. Hannene har en tydelig bule ved halerota og 23-29 porer foran kloakken, som hunnene mangler.

Som de andre øyelokksgekkoene kan den blunke og har ingen klebelameller under tærne. Den klatrer i stedet med krumme klør og kan ikke gå opp glatt glass. Halen kan kastes og vokser ut igjen, men den nye halen mangler de tverrgående radene med skjellknopper som den opprinnelige har.

Stell og avl av akkurat denne arten er lite kjent, så mange tall i veiledningen er lånt fra de nærmeste slektningene i luii-gruppen, særlig *Goniurosaurus huuliensis* og *Goniurosaurus luii*.

I terrariet er arten sky, men klatreglad, og den er mest et dyr å se på etter mørkets frembrudd. Den tåler verken varme eller tørke og passer best for en holder med litt erfaring.

Utbredelse og leveområde

Arten er bare kjent fra et lite område på begge sider av grensen mellom Vietnam og Kina. Typelokaliteten oppgis til omkring 40 km sørøst for byen Cao Bang i Nord-Vietnam. I Kina lever arten i Nonggang-reservatet ved Chongzuo i det sørvestlige Guangxi.

I Nonggang lever arten sørvest for elven Zuojiang, mens *Goniurosaurus luii* lever på den andre siden, så de to nære slektningene er skilt av elven, selv om de bor tett inntil hverandre. I Cao Bang er arten ikke funnet igjen. Årsaken kan være kraftig innsamling til dyrehandel og tradisjonell medisin, men den opprinnelige lokalitetsangivelsen kan også være feil. Den virkelige utbredelsen kan derfor være både større og mindre enn kartet viser.

> **Naturlig utbredelse:** Vietnam og Kina.

LEVEOMRÅDE

Gekkoen lever i karstlandskap, der kalksteinsfjellene er dekket av tett, tropisk skog. I Nonggang lever den i 150-170 meters høyde. Arten er mest aktiv på fjellflater og bare av og til på skogbunnen, og den sitter helst på nordvendte skråninger, mens *Goniurosaurus luii* foretrekker de sørvendte. Tigergekkoer skjuler seg om dagen i fjellsprekker og hulemunninger.

Reservatet ligger 100-600 meter over havet og har en årlig middeltemperatur på 22 °C og omkring 1.350 mm nedbør i året, altså et fuktig og mildt klima uten stor varme. Vinterklima og fuktighet i selve skjulene er ikke kjent. Den beslektede *Goniurosaurus huuliensis* lever i tett bevokste karstfjell med høy luftfuktighet og forholdsvis stabil temperatur, de fleste nær store huler. Det stemmer godt med det arten trenger i terrariet: kjølige skjul med fuktige områder like ved.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 60 × 45 × 60 cm (lengde × bredde × høyde), og et par eller en trio med en hann og to hunner trenger omkring 90 cm i lengden. Den lengden passer for hele luii-gruppen, og *Goniurosaurus araneus* tilbringer nesten hele den aktive tiden på bakveggen og jakter ovenfra. Gi derfor både gulvplass og høyde, og kle bakveggen med kork eller en fjellaktig bakgrunn.

Innred med et nettverk av skjul: korkrør og korkbark i flere høyder, et fuktig skjul med sphagnum og tørre skjul ved siden av, lave, solide greiner og planter som pothos eller philodendron. Alt som kan velte, må sitte fast, slik at ingenting faller ned over dyret. Som bunnsubstrat passer en blanding av gjødselfri jord og kokosfiber med et drenslag nederst og et lag løv oppå. Spretthaler og små bielus hjelper til med å holde det rent. Unngå ren sand. En lav vannskål og god ventilasjon hører med, for fuktighet og kjølighet gir ellers lett muggen luft.

Unger kan vokse opp i en liten oppdrettsboks på omkring 30 × 20 × 20 cm og flyttes senere til et terrarium på 40 × 40 × 35 cm eller større.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Arten er en kjølig gekko som sjelden trenger ekstra varme i en norsk stue. Om dagen passer 22-26 °C, og om natten kan temperaturen falle til 19-22 °C. Ideelt er 24-26 °C om dagen og omkring 22 °C om natten, tett på de 23,5-26 °C som passer til *Goniurosaurus huuliensis*.

Varme er den største faren: tigergekkoer tåler ikke lengre tid over 28 °C, og *Goniurosaurus luii* kan trives dårlig allerede over 27-28 °C. Et varmt skjul på 27-28 °C kan brukes, men arten klarer seg uten varmekilde. Faktaboksen har derfor ingen varmeflekk. Sett terrariet bort fra solrike vinduer, og mål alltid med et digitalt termometer.

Om vinteren senkes temperaturen med omkring 4 °C, og dagene gjøres kortere. Det gir 19-22 °C om dagen, og 14-16 °C om natten tåles også.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 60-90 %: høyest om natten etter sprøyting og litt lavere om dagen. Om dagen kan den falle til omkring 50 %, når kveldens sprøyting løfter den til 90 % igjen. Gekkoene slikker dråper av blader, kork og ruter, og et lag med nedfalt løv holder på fuktigheten. Blir luften tørr over lengre tid, går hudskiftet galt.

Ha alltid minst ett fuktig skjul med sphagnum, og sjekk det for mugg. Sett også inn en lav skål med friskt vann, selv om mange dyr mest drikker dråper. Et hygrometer midt i terrariet viser om rytmen holder. Om vinteren sprøytes det litt mindre.

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten og sitter i skjul om dagen, så den bruker ikke lyset til å varme seg. En fast døgnrytme er nok, for eksempel T5-rør 11,5-12 timer om dagen om sommeren og 8-10,5 timer om vinteren. Om natten skal det være helt mørkt.

UVB er ikke nødvendig når insektene pudres med kalk og D3-vitamin, og tigergekkoer holdes ofte helt uten. Et svakt UVB-lys kan likevel være gunstig for kalkomsetningen hos tigergekkoer. Vil du gi det, så velg et rør for skyggedyr (Ferguson-sone 1), slik at UV-indeksen høyst er omkring 1-2 på de øverste flatene og lavere i skjulene. Er det levende planter, kan et LED-lys for planter dekke resten.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Arten er insektetende og tar nesten alt som er lite nok. Gi sirisser, dubia-kakerlakker, gresshopper og silkeorm, og bytt gjerne mellom flere slag. Byttet må ikke være større enn avstanden mellom øynene på dyret. Den tar også møll, edderkopper og små biller. Voksmøllarver er feite og bare en godbit.

Voksne dyr får to måltider i uken og opptil tre i avlssesongen, unge dyr annenhver dag. Pudre insektene med kalk og D3-vitamin og én gang i uken med et multivitamin, og gi fôrdyrene godt fôr et par dager før de brukes. En liten skål med kalk, som dyret selv kan slikke av, må skiftes ofte fordi pulveret klumper seg og mugner. Er stuen kaldere enn omkring 21 °C, kan appetitten falle, og det er ikke farlig.

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten er sky og rask og forsvinner i skjul når den blir skremt. Den egner seg ikke til håndtering, så ta den bare opp når bunnsubstratet skiftes eller den skal veies. Gi nye dyr minst to uker i ro. Skal du løfte en gekko, så hold den lavt, la den gå fra hånd til hånd, og ta aldri tak i halen.

Hanner må aldri gå sammen, for de slåss. En hann kan holdes med en eller to hunner, og om dagen ligger dyrene ofte sammen i det beste skjulet. Ha et ekstra terrarium klart hvis det blir uro. Gekkoene bruker som regel et fast toalettsted. Etter mørkets frembrudd jakter de på bakveggen og de lave greinene. Et stresset dyr holder seg skjult, går ned i vekt eller slutter å spise.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnet kan sees fra omkring seks måneders alder. Hannene har en tydelig bule ved halerota og 23-29 porer foran kloakken, som hunnene mangler. Alderen ved kjønnsmodenhet er ikke kjent for *Goniurosaurus araneus*; omkring to år, som hos *Goniurosaurus huuliensis*, er en god pekepinn. Det finnes heller ingen kjent vektgrense, så hunnen må være fullt utvokst og i god hold før hun settes i avl.

PARRING

Paringssesongen begynner om våren, når temperatur og luftfuktighet stiger. Før det må dyrene ha to til tre kjølige måneder om vinteren med kortere dager og mindre fôr, som beskrevet under temperatur. Sett hannen inn til hunnen, og følg med på dem de første nettene. Blir hunnen jaget uten pause, eller får hun skrammer, må de skilles igjen.

Arten kan også gå fast i trio med en hann og to hunner. Ta hannen ut hvis en hunn blir stresset eller mager, og gi henne hvile.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger normalt to bløte egg, sjeldnere bare ett. Hvor mange kull hun legger, er ikke undersøkt for arten. Hos *Goniurosaurus huuliensis* er det ett til tre kull i året og høyst fire, og de fleste eggene legges mellom juni og september.

Sett en eggleggingsboks med minst 5 cm fuktig vermikulitt, sphagnum eller kokosmuld på et kjølig og fuktig sted i terrariet. Ellers graver hunnen eggene ned i bunnsubstratet. Eggene krever mye kalk, så gi rikelig med kalk, D3-vitamin og insekter hele sesongen. Kalkmangel gir rakitt og tapte egg. Går hun ned i vekt, eller virker slapp, må hun få hvile.

INKUBASJON

Legg eggene i en lukket plastboks med små luftehull, gravd omtrent en tredjedel ned i lett fuktig vermikulitt. Marker oversiden, og ikke vend dem. Tallene er lånt fra slektningene. Eggene kan ligge ved terrarietemperatur, 23,5-26 °C, eller i rugemaskin ved 24-27 °C. Egg av *Goniurosaurus huuliensis* klekkes etter 70-75 dager i gjennomsnitt, egg av *Goniurosaurus luii* etter 45-50 dager ved 27 °C, så regn med 45-80 dager.

Om temperaturen bestemmer kjønnet, er ukjent, så hold den stabil, og gå ikke over 27 °C. Klekkingen kan ta flere timer, og ungene skifter hud kort tid etter. Egg som faller sammen og blir slimete eller muggne, er som regel døde, men la dem ligge til du er sikker.

OPPDRETT AV UNGER

Når første hudskifte er overstått, flyttes ungene til oppdrettsbokser på ca. 30 × 20 × 20 cm med tørkepapir eller kokosfiber, et fuktig hjørne med sphagnum, korkstykker og en lav vannskål. Tørkepapir gjør det lett å følge fôr og avføring de første ukene. Sprøyt daglig. De første ukene kan to-tre unger bo sammen.

Første måltid er små sirisser omkring tre dager etter klekkingen, og vingeløse bananfluer kan også brukes. Pudre alt med kalk og D3-vitamin. Fôr ungene tre ganger i uken de første månedene, eller daglig med en gradvis nedtrapping. Del dem hvis en hinker etter, og skill hannene før de blir kjønnsmodne. De hvite båndene skifter gradvis til oransje, og det går omkring to år før dyrene er utvokste.

Helse og vanlige feil

Tigergekkoer er hardføre så lenge temperatur og luftfuktighet er riktige. De typiske problemene er:

- For mye varme, for eksempel i et terrarium nær et solrikt vindu. Det gir stress, manglende appetitt og i verste fall død.
- For tørt miljø, som gir hudrester på tær og halespiss. Gi et fuktig skjul, og løsne restene med lunkent vann.
- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos hunner i avl. Det gir bløt kjeve, krumme lemmer og tapte egg.
- Parasitter, særlig coccidier, som mange tigergekkoer bærer på. Få en avføringsprøve undersøkt hos en veterinær, og hold nye dyr i karantene.
- Konstant vått bunnsubstrat og dårlig ventilasjon, som gir mugg og bakterier.
- Overvekt, hvis det gis mange voksmøllarver.
- Tapt hale. Den vokser ut igjen, men ser annerledes ut.

Det er normalt at gekkoen slikker øyne og munn rene med tungen. Søk veterinær med erfaring på krypdyr hvis den går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.